1809. No. 18

VRIESCHE COURANT.

VRYDAG DEN 10 FEBRUARY.

HOLLAND.

VIANEN *den* 31 *January*. De ramp van den Alblasserwaard is beslist; alle de pogingen der kunst en van den meest standvastigen yver hebben over het geweld van het Water niet kunnen zegevieren. De Lingensche Dyk is, by Kedichem, op twee plaatzen doorgebroken. De Alblasserwaard zal spoedig onder Water staan, en dit is dubbeld ongelukkig, om dat deze streek niet dan met behulp van Molens kan worden droog gemaakt, zonder dat het Water, zo als in de Betuwe, van zelf afloopt.

Heden, ten half drie uuren, is de Koning by deze Stad over de Lecq gepasseerd, na den Alblasserwaard te hebben rondgereden. Den morgen voor zyn vertrek uit Gorinchem heeft deze Stad gevaar gelopen van geinundeerd te worden; het Water van de Linge, de Fondamenten van een Huis ondermynd hebbende, stroomde regtstandig en in eene groote mate in de Stad, verscheiden Straten en Huizen stonden onder Water, het alarm was reeds algemeen, maar de goede orde, gesteld door den Minister van Binnenlandsche Zaaken, die door zyne Majesteit op het Stadhuis gevestigd was, om er de functien van Land-Drost, in deze omstandigheden, waar te nemen, heeft spoedig de bedaardheid terug gebragt; de opening is door de Karabiniers van 's Konings Garde en de Ingezetenen gestopt, met behulp van de steenen der Straten, Zeilen, Vellen en Magazynsgoederen.

De Wallen zouden eene veilige schuilplaats en zelfs voor het Vee hebben opgeleverd, doch het valt niet gemaklyk aan de Bewoners hunne bovenste Verdieping of Zolder te doen verlaten, zo lang zy er nog eenige Bezittingen hebben; en ongetwyfeld zoude de onmooglykheid om de Lieden te dwingen om hunne Huizen te verlaten, groote ongelukken hebben veroorzaakt.

Tegen den avond is het Water beginnen te vallen, de groote Waaldyk by de Herberg *het Zwaantje* verzakt zynde, en bedreigende de Communicatie voor eenen vry langen tyd te stremmen, daar wy nog niet in February zyn, heeft zyne Majesteit die Stadhuis geweest te zyn, en aldaar de nodige orders te hebben gegeven. Hoogst dezelve is langs de Waal naar Hardinxveld gegaan, waar dezelve eenige uuren heeft doorgebragt.

De Dorpen Dalem en Vuren zyn geheel ontruimd geworden, met uitzondering van eenige Perzonen, die, ondanks alle instantien en pogingen, niet hebben kunnen worden overgehaald om hunne Huizen te verlaten, welke in den volgenden nagt door het Ys zyn omvergeworpen. Alle de Lieden, die zich in dezelve bevonden, zyn op een na omgekomen, die zich gered heeft, met zich aan een Boom vasttehouden.

Dit droevige voorbeeld, men kan het niet te veel herhalen, moet de bewoners der streken, aan deze rampen bloot gesteld, den raad en de orders doen volgen, die hen gegeven worden.

Te vergeefs heeft hen de Koning gezegd, dat zy bovenal moesten zorgen, om zich zelve, hunne Vrouwen en Kinderen in veiligheid te brengen, voor dat zy aan hun Vee en Have denken. Byna alle hebben dezen heilzamen raad opgevolgd, maar ongelukkig zyn sommige het slagtoffer eener blinde en vuige gehechtheid aan hunne Bezittingen, geworden. Men kan de Geconstitueerde Magten, welke het toeverzigt over de Dorpen en het platte Land is aanbevolen, niet te sterk inprenten, om den raad en de Reglementen, door het Gouvernement gegeven en gemaakt, by het nadrend gevaar, telkens te herhalen; zulks behoort vooral de zorg der Bedienaren van den Godsdienst te zyn; het is hunne zaak, telkens op nieuw dat geen te zeggen, hetwelk zyne Majesteit in alle de Dorpen, waar dezelve geweest is, heeft verzekerd, dat de verliezen der Ingezetenen, hoe zwaar ook, hersteld kunnen worden, om dat zy Hollanders zyn, en tot eene goede en edelmoedige Natie behoren, doch dat de dood van een enkel Mensch, die hardnekkig geweest is, en aan de orders van het Bestuur niet heeft gehoorzaamd, op een tyd, dat derzelver uitvoering, door krachtige middelen niet kan verzekerd worden, een onherstelbaar verlies is.

De Koning had naauwlyks den Troon beklommen, of zyne Majesteit drukte aan de Lieden der Kunst Hoogstdeszelfs bekommering uit, over de gesteldheid van het Land, met betrekking tot de Rivieren, en onderzogt met hen, of het niet mooglyk ware, hetzelve uit dien staat van crisis te redden, waarin het zich iederen Winter bevindt, dezelve zag met hen de mooglykheid in, om Amsterdam, Amstelland, Maasland, Utrecht, Gelderland, Overysfel en Braband, voor alle gevaar te behoeden, byaldien men de Lecq afsloot, en in een bevaarbaar Kanaal veranderde, elders Noodkanalen gravende tot afloop van het overtollige Water, hetwelk uit Zwitzerland en van den Boven-Rhyn afkomt.

Zyne Majesteit deelde zulks, in eene zyner eerste Boodschappen, aan het Wetgevend Lichaam mede, doch men vond in dit Plan en Hoogstdeszelfs vrees overdreven; byzondere belangen en opinien, door dezelve gewyzigd, bestreden dit ontwerp by den Koning, en vonden ongelukkig steun in de uitputting van de publieke Schatkist, en in de moeilyke situatie der tyden, die wy beleven; echter hield de noodzaaklykheid van dit project, door den Inspecteur *Brunings*, en vooral door *Beyerink*, wiens verlies de Koning meer dan ooit betreurt, ontworpen, zyne Majesteit gedurig bezig.

De Koning heeft zich den eersten harden Winter ten nutte gemaakt, om den gevaarlyken staat van dit gedeelte van deszelfs Ryk, in het ogenblik der crisis, in zich zelve te kennen. Hy heeft, van Loenen tot Dalem, vyftien uuren Dyks byna onafgebroken bewoond gezien, en deze brave en moedige Ingezetenen in hunnen angst onderworpen zien blyven, op een terrein van twintig tot vier-en-twintig voet breed, aan de eene zyde door de onstuimige golven van de Waal, en aan de andere zyde door een ruime Waterplas bespoeld en aangevallen, en in een ogenblik, dat het Water, aan beide zyden wassende, reeds den kruin van den Dyk had bereikt. Na alle de gewone voorzorgen genomen en zich verzekerd te hebben, dat een ieder zich naar vermogen van zyn pligt kweet, kon zyne Majesteit niets meer doen, dan hen met een vrolyk gelaat, hergeen deszelfs innerlyk gevoel wedersprak, in deze critique ogenblikken den raad te geven, dien de omstandigheden vorderden.

Te Gorinchem heeft zy byna een geheele Stad onder haar oogen geruïneerd gezien, en de Wallen welligt ter naauwer nood aan de Ingezetenen het middel gevende, om hun leven te redden; van Gorinchem tot Papendrecht, Alblasserdam en Vianen, is in de Alblasserwaard is gepasseerd, heeft Hoogstdezelve onderzocht, of de Expresstaande inundatie van de geheele Alblasserwaard hadden gegeven. Het was in den nagt, tusschen den 30 en 31sten, het Water van de Merwede was zeer onstuimig, de Wind zeer sterk; het was, wel is waar, Maanlicht, maar haare flaauwe schemering scheen slechts te dienen, om het afgryslyke dezer situatie nog sterker te doen gevoelen; de Vloed, die op de Merwede zeer sterk is, was hoger dan men ze in lang gezien had; de Golven waren even zwaar als in de volle Zee, en sloegen niet alleen dikwyls over den Dyk, maar smeten ook opeengestapelde Ysschollen met geweld op denzelven; de ongelukkige Ingezetenen echter hadden geen anderen steun, dan de zwakke muuren hunner Huizen, gebouwd op een Dyk, die zelf daverde, en zagen aan de andere zyde op een Moerasig Land neder, twintig voeten lager dan het Bed der Rivier, en hetgeen het Inundatie-water van de Betuwe, na de doorbraak van den Lingenschen Dyk, agtervolglyk bedekte.

Het was in deze situatie, die nog verzwaard werd door eenen zwaren Brand, welke men in het midden van den Polder ontdekte; het was toen alle de Ingezetenen, zich rondom het Rytuig van den Koning dringende, deze akelige vraag herhaalden: *is de Dyk door?* het was in een ogenblik, waarin alle de Elementen tegen ons schenen saam te spannen, en niet alleen bedreigden de Huizen omver te werpen, maar de Dyken zelven te doorboren; het was in zulk een ogenblik, dat zyne Majesteit berouw moest hebben, en ook inderdaad had, het sints drie Jaaren gevormd ontwerp niet te hebben ten uitvoer gebragt, dat hetzelve, ware het al niet voleindigd geweest, althans reeds eene zeer groote uitwerking zoude hebben kunnen doen, en dat zyne Majesteit besloot, dit ontwerp, zonder verder tydverzuim, te bewerkstelligen, en niet langer aan het kunstig redeneren van Lieden toetegeven, die door eigenbelang gedreven, hetzelve steeds van het algemeen belang afscheiden; het was op deze reize, die aan het oogmerk van zyne Majesteit volkomen heeft beantwoord, voor zo ver zy Hoogstdezelve een volkomen denkbeeld van den staat der zaken heeft gegeven, dat Hoogstdezelve zich heeft moeten overtuigd houden, hoe onvermydelyk noodzaaklyk het voor dit Land was, een Centraal Gouvernement te hebben, eenigly ken alleen, doch tevens onpartydig, bedagt op het behoud en het welzyn van allen, en dat eendragt, onafhanglykheid en industrie alleen het Land kunnen behouden.

Te Leximond, het laatste Dorp van den Alblasserwaard, hetwelk de Koning heeft bezogt, vroeg de Predikant *van Kromme*, of zyne Majesteit wel dagt, dat men in de andere gedeelten van het Ryk, en bepaaldelyk in Amsterdam, zich om hunne situatie bekommerde? „Ongetwyfeld, antwoordde de Koning, alle Hollanders zyn voor U „even bezorgd als ik; allen nemen deel in uwe situatie, en wanneer de storm voor„by zal zyn, zullen uwe Landslieden U bewyzen, dat gy tot eene goede, achtings„waardige, en, door haare hoedanigheden en karakter, waarlyk groote Natie be„hoort." Het is echter een droevige pligt wegens rampen en gevaren te moeten troosten, die men niet beletten kan.

Tot dat het algemeen Plan van den Waterstaat zal zyn ter uitvoer gebragt, is het niet alleen de Waal, die ons bedreigd; de Lecq zelve kan de Departementen Utrecht, Amstelland en Maasland in dezelfde situatie als de Alblasserwaard brengen.

De positie der Bewoners van dat gedeelte des Ryks, hetwelk zyne Majesteit bezogt heeft, ziende, heeft Hoogstdezelve diep getroffen, en het geen deze aandoening nog vermeerderde, was de overtuiging, dat de Lecq gelykzoortige rampen kon veroorzaken.

Het Centraal-Committé van den Waterstaat zal zich daadlyk bezig houden, met de nodige voorbereidzelen ter uitvoering van het grootontwerp, waarmede in het Voorjaar reeds een aanvang zal worden gemaakt; zo dat men, byaldien de Natie het hare toebrengt tot de groote pogingen, welke dit project vorderen, en waarin de Koning haar met zyn voorbeeld zal voorgaan, zonder grootspraak mag rekenen, dat het Land, reeds in den volgenden Winter, wel niet alle deszelfs voordeelen zal genieten, maar echter zal beginnen de gelukkige uitwerkzelen van dit ontwerp te gevoelen.

Zyne Majesteit is, in deze moeijelyke omstandigheden, voldaan geweest over de kundigheden, de koelbloedigheid en het gedrag van Hoogstdeszelfs Minister van Binnenlandsche Zaaken. De jonge *van Doorn*, Aide-de-Ceremonies en de functien van Requestmeester by den Koning waarnemende, heeft even veel yver als werkzaamheid aan den dag gelegd, belast om de geïnundeerde Dorpen te bezoeken, heeft hy zyne Commissie niet alleen vervuld, maar het geluk gehad, de bewoners van afgelegen Huizen te redden, welke met eene spoedige intorting sterk bedreigd werden; toen Gorinchem gevaar liep, spoedig geheel geïnundeerd te worden, heeft hy de Werklieden bygestaan, aangemoedigd en steeds gevolgd; de Ingezetenen deden hun best, doch de redding is de Koning vooral aan de Karabiniers zyner Garde verschuldigd; zy hebben even veel yver en goeden wil als koelbloedigheid betoond; het is waar, dat hunne Chefs voorgingen, de Luitenant-Collonel *Swijard*; en verscheiden anderen hebben zich onderscheiden; de Koning zal hen belonen. Alle de Geëmployeerden van den Waterstaat en de Leden der Heemraadschappen hebben zich volkomen van hunnen pligt gekweten. —— Byaldien de Alblasserwaard had kunnen behouden worden, zoude de eer van deszelfs redding geheel aan de Leden dier Collegien en aan den Ridder *Blanken* hebben toegekomen, die yver, moed en zorg zo ver gedreven hebben, als menschlyker wyze mooglyk kan worden gerekend; doch dit Jaar is verschriklyk; men vergelykt het met het Jaar 1740. Sedert heeft men Overstromingen gehad, bepaaldelyk 1784 en 1799, maar verder in het Jaar, en by de naderende Lente, wanneer het Ys minder gevaarlyk en de inundatie minder draaglyk is. Thans is de ramp in het begin van den Winter voorgevallen; echter mag men redelyker wyze verzekeren, dat de gevaren van dit Jaar over zyn.

Wy zullen voorzeker den dood van veele Menschen moeten betreuren; het verlies van Particulieren zal ontzettend zyn; de Koning en de Publieke Schatkist zullen te minder in staat zyn, om al het kwaad te herstellen en hen krachtdadig te helpen, daar deze rampen een zeer aanzienlyk deficit in de Inkomsten zullen geven. Zy zullen echter hulp hebben. De Koning rekent op de bekende deelneming der Natie. Zyne Majesteit heeft het doen van eene generale Collecte bevolen, waarvan de Intekening reeds by het Generaal-Secretariaat van het Ministerie van Binnenlandsche Zaaken is geopend.

De Steden Nieuwpoort en Vianen hebben ieder een Civielen en Militairen Gouverneur, belast om de nodige schikkingen in dezelve tot Bergplaatsen te maken, voor de Bewoners der Dyken, die hunne Huizen, door de schade van de Rivier de Lecq, of de Overstromingen, mogten verliezen. De Bewoners van de Binnenlanden moeten, volgens de herhaalde orders, die hen gegeven zyn, allen naar de Dyken trekken, om van daar op Dordrecht, Krimpen aan de Lecq, Schoonhoven of Vreeswyk over te varen; want, daar de Alblasserwaard lager dan de Betuwe en het gewone Ys is, moet er een Jaar verlopen, om dezelve droog te maalen; terwyl de Bewoners van de Betuwe, zo het Water in de Rivieren blyft zakken, spoedig weder hun Land zullen kunnen betrekken. Niettegenstaande de meest stellige bevelen gegeven en sedert tweemaal vier-en-twintig uuren verscheiden reizen herhaald zyn, volhardt een gedeelte der Inwoners in hunne weigering om hunne Huizen te verlaten. Twee Assessoren van het Departement Utrecht zyn in Commissie gezonden, om eene laatste poging by deze stryhoofdigen te doen.

De Collonels ter Zee *Siccama*, *van Es* en *Twent*, en de Majoors *Landsheer* en *van Maasen* zyn met eene Commissie belast, die voor bekwame Zee-Officieren onbedundend schynt, doch die meer moeijelyk en belangryk is, dan men wel zoude denken. Een hunner is belast om alle de overstromingen in de Betuwe te bezoeken; en de communicatien, het koste wat het wil, tusschen de Dorpen van de Betuwe, Gorinchem en den regter Waal-Oever, door de Doorbraken in drieën gescheiden, te vestigen en te behouden. Een ander heeft dezelfde Commissie te Culemborg, voor het naby gelegen gedeelte van de Betuwe. Een derde is belast met vooraf alle communicatie en hulpmiddelen te Nieuwpoort, voor den Alblasserwaard te organiseren, die spoedig geïnundeerd zal zyn, om redding aan die Ingezetenen aan te bieden, die de overstroming in het gevaar zou stellen, om het slagtoffer hunner onvoorzigtigheid te worden. De beide overigen moeten, tot welken Prys ook, de vrye communicatie tusschen Vreeswyk en Vianen, Schoonhoven en Nieuwpoort onderhouden, en de middelen vinden, om de zwarigheden van Stroom en Ys te boven te komen.

De Land-Drosten van Maasland en Utrecht moeten voor den ontvangst der Ingezetenen van den Alblasserwaard zorgen, en hebben ten dien einde Commissarissen te Vreeswyk, Schoonhoven en Krimpen op de Lecq. Deze Land-Drosten zyn belast, om in de eerste behoeften der Vlugtelingen te voorzien, en te Nieuwpoort en Vianen eene provisie van Meel, Kaas, Dekens en Turf te bezorgen. Op alle Plaatsen, waar de Vlugtelingen uit de geïnundeerde Landen aankomen, zal men hen, van 's Lands wege, verzorgen en in hunne eerste behoeften voorzien. De Gemeente Bestuuren en hogere Geconstitueerde Magten zyn deswegens verantwoordelyk.

De Hervormde Predikanten en Roomsche Priesters hebben zich door hunne werkzame menschenliefde en gedurige zorge onderscheiden. Zekere *Arie van Wijngaarden* heeft veel moed en goeden wil aan den dag gelegd, en is, ondanks het gevaar en de moeijelykheid van den overtogt van Gorinchem naar Dalem, gedurig bezig geweest om de Ingezetenen van Dalem en Vuren te redden. De Heer *Rom*, van Dalem, heeft zich onderscheiden. De Koning is over het gedrag van de Heeren *Gevers* en *van Palland* te vreden geweest. Zyne Majesteit heeft den Heer *van Pallandt*, den Predikant *Prinsen* en den Aide-de-Ceremonies *van Doorn*, tot Ridders der Orde van de Unie benoemd, en Hoogstdeszelfs Groot-Kamerheer belast, aan den Predikant *Koppe* een Gouden Snuifdoos met deszelfs Cyfer, ten teken van deszelfs satisfactie, te zenden, en, ten zelfden einde, aan den jongen *van Wijsen*, Officier van de Gewapende Burgermagt te Thiel, een Gouden Degen, en aan ieder zyner twee Broeders, mitsgaders den Heer *Kruythof* te Thiel, een Horologie van wege zyne Majesteit te zenden.

Door zyne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaaken, is gedaan de navolgende Bekendmaking:

De Minister van Binnenlandsche Zaaken aan alle Administratien en Bestuuren, ook aan de Leeraaren der onderscheiden Gezindheden in den Alblasserwaard en de vyf Heeren Landen;

Zyne Majesteit de Koning, bewogen door de zorgelyke omstandigheden, waarin zyne Onderdanen zich bevinden, in de bovengemelde Streken en die Hoogstdezelve, in Persoon, met de grootste aandoening gezien heeft.

Gelast my, Ulieden te kennen te geven, dat er geen twyffel aan is, of het dierbaar leven van hen en van hunlieder Vrouwen en Kinderen is in het grootste gevaar, daar de Vloed zeer zeker in de Woningen staat te komen, tot eene verbazende en niet gewaande hoogte en hun dood als zeker beschouwd moet worden, als zy daar niet

uit willen verrekken, en dat daar door hen hetzelfde lot te beurt zal vallen, als nu, den 29 January, te Dalem gebeurd is, alwaar zy, tegen de vermaningen aan hen gedaan, in hunne Huizen gebleven zyn, en zeventien Menschen, gelyk ook veele anderen, om dezelfde reden zyn omgekomen.

De in het hoofd dezer gemelde Besluuren en Personen worden dus by deze gelast, aan een ieder, in de Ommestreken en lage Huizen, langs den Dyk, deze gedrukte Waarschouwing niet alleen rond te zenden, en die overal te laten publiceren, maar ook alle middelen in het werk te stellen, op dat een ieder aan de Vaderlyke zorg van hunnen Koning zich niet onttrekke, maar in tegendeel hun leven behoude, en te begrypen, dat verlies van Vee en Goederen kan hersteld worden, maar niet het verlies van het leven; en dat de Vaders der Huisgezinnen moeten begrypen, dat zy voor God en den Mensch verantwoordlyk zyn voor zulk eene voor hen zo doodlyke onverschilligheid, indien zy in hunne Huizen blyven.

De Minister voornoemd,
A. P. TWENT.

EXTRACT uit een particuliere BRIEF van ARNHEM, *in dato* 31 *January* 1809.

„ Gepasseerde nacht zyn door den grooten stroom in onze ommestreken, een aantal Huizen omgestoken; er is een Aak met Vrouwen en Kinderen aan de Stad gebragt, met ruim twintig Menschen; een van derzelve, een Vrouw, heeft gemeld, dat, negen Huizen uit haar Buurt zyn weg geslagen, doch dat zy dezen morgen, door bovengemelde Aak, was afgehaald: alle de Schippers Knechts en Arbeiders, zyn met Aaken aan 't werk, om de Menschen en het Vee te redden; er zyn een aantal groote Hamers gemaakt, om voor de Aaken het Ys stukken te slaan. Er zyn meer dan *duizend* Paarden en ander Vee naar deze Stad gebragt, en nog gelukkig gered. —— Zondag ben ik tot 2 uuren te Heeteren geweest; als men den Dyk langs ryd, moet men met schreijende oogen aanzien, hoe de Menschen, welke op de Aaken hunner Huizen zitten te roepen, *help ons! help ons! ons Vee is verdronken!* en diergelyke aakligheden meer; de Menschen welke aan de Dyken waren gebragt, liggen onder den blooten hemel; de armoede welke er heerscht is niet te beschryven. Onze Stadgenoten, brengen voor den nooddruftige vlugtelingen gekookte Spys in gereedheid en deelen dezelve onder hen uit, zo dat deze, tot dus verre bezorgd zyn. —— De berigten van den Waal melden, dat, by de doorbraken, een groot aantal Huizen, Molens, enz., zyn weggespoeld; men verzekerd dat er van een geheel Dorp, niets anders dan de Kerk is blyven staan, en hetzelve overigens geheel en al zou weggespoeld zyn; zo op het oogenblik is er aan het Veer aangebragt een Man, welke zyn Vrouw heeft willen redden, door middel van een ladder, dan by het opklimmen van dezelve, was zy hem ontvallen en verdronken. Er zyn verscheiden Huisjes omvergewaaid, die meest van klei gemaakt, 3 dagen in het water hadden gestaan. Behalven dezen zyn er eenige voorname Boeren Huizen omver geworpen, en geheel vernield."

EXTRACT uit een BRIEF van WAGENINGEN, 1 *February* 1809.

„ 't Ys is hier uit de Rivier de Rhyn weggedreven; door de Inundatie in de Betuwe is er enorme schaden geschied, honderden van Vee verdronken, veele Huizen, Schuuren en Bergen, zyn weggespoeld, ook zyn er eenige Menschen daarby verongelukt. Hier zyn van de geredde Personen 117 in de Kasernen geplaatst. Er is onder anderen een Huisgezin van een oude Man, Vrouw en zes Kinderen, welke zig boven in hun Huisje geborgen hadden, en welke door 't ys en stroom een groot half uur weggedreven zynde, met groot gevaar door een Schuit gered zyn; veele ongelukken zyn er gebeurd die nog onbekend zyn; het is een allerdroevigste omstandigheid; het Water staat in de Betuwe 3 à 4 voet hoger als in 1784; nooit is er zo een schade aldaar geweest, ten minsten niet bekend; het is te hopen dat de harten onzer Landgenooten voor de ongelukkigen, tot mededeelzaamheid, bewogen zullen worden. Het ongeluk was te grooter, daar by de Inundatie Vorst kwam, waar door belet wierd dat veele Menschen met Schuiten konden gered worden."

AMSTERDAM *den* 3 *February*. Op den 30 van de afgelopen Maand December, is by het Wetgevend Lichaam overgebragt een Project-Wet over de Verpondingen, by welke gelegenheid door den Staatsraad *Elout* is gedaan de volgende Aanspraak:

Ik zal zeker niet nodig hebben, myne Heeren, om in het brede aantetonen de noodzakelykheid, zo wel als de juistheid der Wet, tot welker daarstelling Z. M. uwe med werking inroept.

By de enkele voorlezing zal uwe aandacht reeds hebben opgemerkt, hoe zeer het belang van 's Lands Schatkist, met dat der Ingezetenen, ten dezen, in overeenstemming gebragt is; en gy zult dus weder, in dit Ontwerp, de wysheid en Vaderlyke goedheid van onzen Vorst erkennen en eerbiedigen.

Kortelyk echter moet ik, daar het 's Konings wil is, U bekend maken met de oorzaken, welke tot het ontwerpen der Wet hebben aanleiding gegeven, en met de gronden, op welke zy rust.

By het 44ste Artikel der Ordonnantie op het Middel van de Verponding, welke den 20 January 1807 gearresteerd werd, is bepaald:

„ Dat de Verponding zal moeten worden betaald vóór den laatsten April van het Jaar, volgende op dat geen, waar over de Belasting loopt, en mitsdien over den Jare 1806, vóór den laatsten April 1807, en zo vervolgens van Jaar tot Jaar, op pœne van parate executie."

Ten aanzien dier executie zelve komt in hetzelfde Artikel het volgende voor:

„ Deze executie zal ten uiteinde toe moeten worden vervolgd, en zyn afgelopen, binnen den tyd van een Jaar, na den laatsten April van het Jaar, in hetwelk de Belasting had behoren betaald te zyn; zullende, na verloop van dezen tyd, het hypotheek op het Perceel voor zodanig achterstand cesseren, en het verschuldigde worden beschouwd als eene personeele schuld van den Debiteur."

By het 29ste Artikel dierzelfde Ordonnantie, en dit Artikel staat met het zo even aangehaalde 44ste in verband, is deze bepaling vastgesteld:

„ By overgang van eigendom van eenig Perceel aan de Verponding subject, zal de Verponding van het ingetreden Jaar, waarin de overgang van eigendom plaats heeft, komen ten laste van den nieuwen Eigenaar."

Aan de ware bedoeling dezer Artikelen is wel geen twyffel, even weinig als aan derzelver heilzame strekking, wanneer eenmaal de nieuwe Quohieren der Verponding zullen zyn in gereedheid en in orde gebragt; maar dan ook eerst is de tyd geboren, op welken zy kunnen en moeten werken; want, hoezeer de betaling by anticipatie reeds vroeger dan deze Ordonnantie was vastgesteld, heeft de Wetgever, by het eindelyk regelen der Ordonnantie, alleenlyk in het oog gehad het tydstip, op hetwelk de nieuwe en algemeene Verponding zou zyn bepaald, en in werking gebragt. De aard der zaak leert dit van zelve; maar het wordt ontwyfelbaar, als men bedenkt, dat de bepalingen der Wet op de oude Verponding, of geheel niet konden, of geheel verkeerdelyk zouden worden toegepast.

Intusschen is het algemeen bekend, dat omstandigheden van verschillenden aard, welker ontwikkeling geheel onnodig zyn zou, die eindelyke en algeheele regeling tot nu toe hebben verhinderd.

En de letterlyke inhoud van het 44ste, in verband met het 29ste Artikel, zou ligtelyk aanleiding kunnen geven tot de gedachte, dat dezelve reeds nu, hoezeer op de Verponding alleenlyk geanticipeerd werd, zouden moeten werken; en hiervan zou al verder het gevolg zyn, een voor 's Lands Schatkist zeer verderfelyk wanbegrip, dat, namelyk, de liquidatie der Verponding, de verrekening van het geen by anticipatie betaald was, met het geen eindelyk zou blyken het ware verschuldigde te zyn, zou behoren plaats te hebben, niet met hen, die op het oogenblik der verrekening Eigenaars zullen zyn der Perceelen aan de Verponding subject, maar met den vorigen, of de vorige Eigenaars, elk over de Jaaren, gedurende welke hy den Eigendom had behouden.

En hoe noodzakelyk ook hieruit zonde voortvloeijen het ophouden van het hypotheekregt op die Percelen, behoef ik naauwlyks te doen opmerken. Ik zwyg van de verwarringen en belemmeringen, tot welke eene zodanige wyze van behandeling en afdoening leiden zou.

Genoeg ten betoge, dat dezelve voor 's Ryks ware belangen ten uitersten nadelig zyn zoude. Eene uitdrukkelyke verklaring derhalve van den Wetgever zelven, dat het bepaalde, by Artikel 44 der Ordonnantie, geen effect forteren zal, voor en aleer de nieuwe Quohieren der Verponding zullen zyn daargesteld; naar welke de betaling van dat Middel volgens de Ordonnantie geschieden moet, is den Koning voorgekomen allernoodzakelykst te zyn.

Maar zo Z. M. daar door heeft willen zorgen voor het belang van 's Lands Schatkist, zy heeft daarby niet uit het oog verloren, het Perzonelyk belang harer Onderdanen, gewisselyk niet; altyd geneigd, om die beide belangen in verband en overeenstemming te brengen, zo verre de aard der zake zulks toelaat, is 's Konings Vaderlyke zorg ook hier bedacht geweest, om de grief, welke mogelyk in deze verklaring op zich zelve, zonder nadere bepaling, op dit tydstip zoude hebben kunnen gelegen zyn, geheel weg te nemen, door uitdrukkelyk in het ontwerp der Wet vastgesteld te hebben: „ dat deze bepaling van Artikel 44 geen effect forteren zal, ten aanzien van de Verponding over den Jaare 1807, en volgende."

Gy gevoelt reeds dadelyk, myne Heeren, het gewigt dier byvoeging. De Koning namelyk heeft niet gewild, dat er by iemand eenig vermoeden kon opryzen, als zoude deze nadere verklaring eene terugwerkende kracht hebben. Zyne Majesteit laat ten dezen geheel onaangeroerd het verschuldigde over den Jaare 1806, om dat, hoe klaar ook de geest der Wet zyn moge, haare letter ligtelyk tot een tegenovergesteld begrip zou hebben kunnen aanleiding geven, en de Koning verkiest liever, dat 's Lands Schatkist eenig nadeel lyde, dan dat zyne Onderdanen in het geringste de slagtoffers worden van eene verkeerde doch verschoonlyke opvatting. En ook hier in zult gy, myne Heeren, zekerlyk met Z. M. instemmen.

Zie daar U dan opgegeven en ontwikkeld, de gronden, op welke het 1ste Art. van dit ontwerp van Wet rust, en volgens hetwelk alzo den tyd van betaling met de wyze van betaling wordt verbonden.

Op byna dezelfde gronden rust het 2de Art., in hetwelk meer bepaaldelyk wordt vastgesteld, dat de aanzuivering der Verponding voor de Goederen, verkregen in 1807 en volgende Jaaren, zal geschieden door hen, die tydens der liquidatie, na dat de nieuwe Verponding bepaald zal zyn, zullen bevonden worden Eigenaars dier Goederen te wezen.

Indedaad, myne Heeren, ook deze bepaling pryst zich van alle zyden aan, voor het belang van het Ryk; tot eene rigtige, eenvoudige en gemakkelyke verrekening is zeker geene maatregel beter, dan de voorgestelde; en het belang der byzondere Perzonen wordt daar door niet in het minste benadeeld.

Zelfs volgens den letterlyken inhoud van Art. 44., genomen in den zin, tot welks wegneming de verklaring by Art. 1. nu dient, duurt ook de hypotheek van de Percheelen in 1807, vervreemd tot den laatsten April 1809, want de executie moet aflopen binnen den tyd van een Jaar, na den laatsten April van het Jaar, in hetwelk de Belasting had behoren betaald te zyn, dat is, April 1808.

De maatregelen, derhalve, welke by dit ontwerp, zo ten aanzien van de kragt van de hypotheek, als van de wyze der aanzuivering, door zyne Majesteit worden voorgeslagen, maken geen inbreuk op lemands regt. Het is zelfs niet dan ten overvloede, hoezeer, ook hier, liefst te veel dan te weinig dient gezegt te worden, dat, by het einde van het 2de Artikel, aan de Eigenaren, met welke de liquidatie geschieden moet, uitdrukkelyk wordt gewaarborgd het regt op de vorige Eigenaars.

Eindelyk, myne Heeren, was het belangryk, om by deze gelegenheid te bepalen, op welke wyze het te voren by Anticipatie betaalde zoude kunnen en mogen worden bewezen. Deze bepaling zou minder noodzakelyk geweest zyn, in het geval, dat de aanzuivering der Verponding zo spoedig was daargesteld, dat dezelve met een en dezelfden Eigenaar had kunnen worden verrekend; deze had zyne Quitantie van gedane Voorbetaling kunnen te berde brengen. Voor zo verre ook nog de Quitantien, by verandering van eigendom, aan de latere Eigenaars moesten zyn overgegeven, blyft ook nog dat zelfde middel over, en het zou dus geheel overbodig zyn daarvan te spreken. Maar men diende nu bedacht te zyn op een middel, waardoor het bedoelde einde kon worden bereikt, ook dan, wanneer de Quitantien aan den latereren Eigenaar niet waren overhandigd, of zelfs geheel in het ongerede geraakt. En het is daarom, dat aan de nieuwe Eigenaren het regt gegeven wordt, om te vragen, en aan de Ontvangers de verpligting opgelegd, om te geven, Extracten uit hunne Boeken, en alzo te doen consteren van het montant der by anticipatie betaalde Penningen, het zy dan de Ontvangers der Verponding zelve, waar dit middel reeds te voren bekend was, het zy zodanige anderen, by welken die voorbetaling geschied is. Dit is de inhoud, deze is de strekking van het 3de of laatste Artikel der voorgedragen Wet, welker aanleiding, zin en juistheid, ik, zo ik myvleye, kortelyk, doch genoegzaam, aan U, myne Heeren, heb doen kennen, ontwikkeld en betoogd.

Ik durf my dan ook overtuigd houden, dat gy ook wederom, in dezen, volvaardig zult medewerken, om 's Konings heilzame maatregelen door uwe bekrachtiging te ondersteunen; maatregelen, welke by herhaling en rypelyk overwogen zyn, onder de onmiddelyke bestiering van den Koning, die steeds aan hen, welke het geluk hebben met en onder hem werkzaam te zyn, de meest mogelyke ruimte geeft in het voordragen, en zelfs nimmer moede wordt by het aanhoren van alle bedenkingen en redeneringen.

Ik aarzel niet, myne Heeren, om, ten slotte van deze my rede, aan U te kennen te geven, dat Z. M. ernstig bedacht is, om de liquidatie zelve ten spoedigsten te doen voorstellen.

LODEWYK NAPOLEON, door de gratie Gods en de Constitutie des Koningryks, Koning van Holland, Connétable van Frankryk.

Het Wetgevend Lichaam goedgekeurd hebbende den Voordragt, daartoe door Ons gedaan.

Hebben wy besloten en besluiten:

Art. 1. De bepaling, voorkomende by Art. 44. der Ordonnantie op het Middel van Verponding, by de Wet van 20 January 1807 geëmaneerd, *dat binnen een Jaar, na den daar by gestelden tyd van betaling der Verponding, de executie zal moeten zyn afgelopen, en dat na verloop van dien tyd het hypotheek op het Perceel voor den achterstand zal cesseren*, — zal, ten aanzien der Verponding over den Jaare 1807 en volgende, geen effect forteren, vóór en aleer de nieuwe Quohieren van Verponding zullen zyn daargesteld, naar welke de betaling van dat Middel, volgens de Ordonnantie, geschieden moet.

2. De aanzuivering van de Verponding voor de Goederen, verkregen in den Jaare 1807 en volgende Jaaren, zal geschieden door die genen, welke tydens de Liquidatie, na dat de nieuwe Verponding bepaald zal zyn, zullen bevonden worden Eigenaren dier Goederen te wezen; behoudens nogtans het regres van dezen jegens den vorigen Eigenaar, van welken zy die Goederen hebben verkregen.

3. Alle Eigenaren, welke in of na den Jaare 1807 Goederen verkregen hebben, zullen het regt hebben zich te vervoegen by de Ontvangers der Verponding, of van zodanige andere reële Middelen, als waarvoor het Middel der Verponding is gesubintreerd; ten einde te vragen Extracten uit de Boeken van dezelve Ontvangers, voor zo verre zy zulks zouden mogen nodig oordelen, om te kunnen doen consteren van het montant der voorschreven Middelen, over den Jaare 1807 en vervolgens, by anticipatie betaald; tot het afgeven van welke Extracten de voornoemde Ontvangers zullen verpligt zyn.

4. Het tegenwoordig Besluit zal worden gepubliceerd, en in het Bulletin der Wetten geinsereerd.

5. Onze Ministers van Finantien en van Justitie en Politie zyn belast met de executie van het tegenwoordig Besluit.

Gegeven in ons Koninglyk Paleis te Amsterdam, den 14 January van het Jaar 1809, en van onze Regeering het Vierde.

L O D E W Y K.

De Minister van Justitie en Politie,
C. F. VAN MAANEN.

LEEUWARDEN *den* 9 *February*. In het Dagblad van ERFURT leest men het volgende Artikel: „ In een byzonderen Brief uit Frankryk word gemeld, dat het Britsch Cabinet als eene hoofdvoorwaarde van den Vreede de wederherstelling der vorige orde van zaken in Spanjen en Portugal zou begeerd hebben, en men voegde er by, dat hetzelve dezen eisch tevens op een Land, waarop Engeland in Noord-Duitschland nog vorderingen maakt, had uitgestrekt. Schoon dit niet zal geschieden, blyft echter zo veel zeker, dat de hoop op Vreede tegenwoordig sterker is dan ooit, en men verwagt, dat de Onderhandelingen zullen voortgezet worden.

De HAMBURGER Brieven van den 27 der vorige Maand behelzen niets belangryks uit Zweeden noch Koppenhagen, zynde nog vier Posten uit het laatste Ryk ten achter.

In een onlangs te BERLIN uitgekomen berigt, aangaande den aanwas en vermindering der Pruisische Monarchie, werd deswegens, het volgende, zaaklyk, medegedeeld:

„ In den Jaare 1415 bezat den Keurvorst *Fredrik de eerste*, een Grondgebied van 365 Kwadraatmylen gronds. In 1598 bedroeg hetzelve, onder den Keurvorst *Johan Georg*, 642, en in 1619, onder den Keurvorst *Johan Siegmund*, 1447 Kwadraatmylen. De Keurvorst *Fredrik Wilhelm den Grooten* vermeerderde zyne Staaten, in 1688, tot op 2042 Kwadraatmylen gronds, welken te zamen door 2 Millioenen Menschen bewoond werden. Hy was de laatste Keurvorst van Brandenburg, zonder tevens Koning te zyn. Hier na gaat dit werk over tot het lot der Pruisische Monarchie, onder het bestuur der 5 Koningen, welke zy tot heden gehad heeft. In het Jaar 1701 zettede *Fredrik de eerste*, zich, te Koningsbergen, zelve de Koningskroon op het hoofd; hy stierf in 1713 en had zyne Staaten niet vergroot. Zyn Zoon, *Fredrik Wilhelm de eerste*, die tot 1740 regeerde, verkreeg een gedeelte van Zweedsch-Pommeren, met deszelfs Hoofdstad Stettin, en liet een Grondgebied na, ter grootte van 2197 Kwadraatmylen. *Fredrik de tweede* breide zyn Ryk uit, van 1740 tot 1786, door de verovering van Silesien en de in bezitneming van West-Pruisen, in de eerste verdeling van Polen, tot op 3549 Kwadraatmylen en 5 en een half Millioen Onderdanen. De vierde Koning, *Fredrik Wilhelm de tweede*, liet door de tweede en laatste verdeeling van Polen, by zyn dood, een Ryk na, het welk een grootte besloeg van 5526 Kwadraatmylen. De tegenswoordige Koning *Fredrik Wilhelm de derde*, bezat, voor den Slag van Jena, den 14 October 1806 voorgevallen, niet minder dan 6181 Kwadraatmylen gronds, en iets meer dan 10 Millioenen Onderdanen. Door den Vreede van Tilsit is de Pruisische Monarchie weder tot op 2954 Kwadraatmylen gronds en 5 Millioenen Menschen vermindert geworden."

De jongste PARYSCHE berigten melden, dat aldaar op den 24 January, door een Militaire Commissie, ter dood veroordeeld zyn, zekere *Raymond de Grammont*, voornaamste Chef der Chouans, en zyn Medepligtige *Condurier* genaamd, en wel uit hoofde van nadeelige Complotten tegens hun Vaderland beraamd en een aantal Personen aangezet te hebben, om naar Jersey over te steken en in Engelsche dienst te treden.

Volgens berigten uit Bayonne had men te Madrid tyding, dat te Kadix een Fregat was aangekomen, komende van Vera-Crux, *Elf Millioen* harde Piasters aan boord hebbende.

De Militaire bewegingen, die thans in de Landen der Vorsten van het Rhyn-Ver-

bond plaats hebben, trekken de aandagt der Staatkundigen tot zich, ten minſten zyn dezelve in dezen tydſtip mogelyk belangryker dan ooit. De Regimenten worden overal voltallig gemaakt, en dagelyks trekken door die Landen de Opgeſchrevenen, die in de Regimenten ingelyfd worden, onder anderen meld men uit Kaſtel van den 17 January, dat aldaar eenige duizend Franſche Opgeſchrevenen waren doorgekomen, die naar Erfurt beſtemd zyn, om de Regimenten des Marſchalks *Davoust*, Hertog van Auerſtadt te verſterken.

De navolgende merkwaardige, der orde der Vrymetſelaars eer aandoende Aneedote, leest men in een onlangs te Parys uitgekomen Werk getiteld: *Annales Maconnique par Calliot*. Het is aan de Kanſelier des Ryks, *Cambaceres*, Grootmeester van de orde der Vrymetſelaars in Frankryk, toegewyd, en bevat menigerlei Voorvallen, trekken van Edelmoedigheid, gelyk ook Loffpraken in Proſa en in Verzen op beroemde Vrymetſelaars, waar onder men die ook op *Washington* en *Franklin* vindt. In het algemeen bevatten deze Jaarboeken niet bloot voor Broederen der orde, maar ook voor Ongewyden, veel belangryks, gelyk de navolgende gebeurtenis bewyzen zal. Na dat hare waarachtigheid bevestigd is geworden, heeft eene van de voornaamſte Loges in Parys dezelve met uitloving van eenen aanzienlyken Prys tot het onderwerp van eene Ode gemaakt, waar by niet alleen Metſelaars, maar elk Dichter naar de Pryskroon ſtreven kan. Zo heeft men ook voor eenige Maanden de Ode van een ongewyd Dichter bekroond, die de edele handeling van een Franschman, met name *Louis Defay*, bezong, welke twee Schipbreuklydende Engelſchen met het grootſte gevaar van zyn leven redden, waar voor by na de daad door de Broederen der orde, opgezocht, en als Vrymetſelaar opgenomen werd.

„ De Vrymetſelaar *Gueritot*, Officier by het 9de Regiment Huſaren der Franſche
„ Armée, ontving op den dag der Battaille van Austerlitz last, om met een Deta-
„ chement eene door de Ruſſen bezetten post weg te nemen De aanval van de zy-
„ de der Franſchen was woedend, en zou gelukt hebben, indien de Ruſſen niet ge-
„ durende het gevecht eene aanzienlyke verſterking bekomen hadden. Het grootſte
„ deelte der aanvallende Franſchen werd ter aarde geworpen. Den Bevelhebber
„ *Gueritot* werd zyn Paard onder het lyf doodgeſchoten, en nu viel ook hy. In dat
„ ogenblik ſtortte een Rus naar hem toe met wien hy reeds eenen tyd lang handge-
„ meen geweest was, om den nu gevallenen aftemaken. In dit beſliſſende ogenblik
„ riep *Gueritot* het Seinwoord van eenen in grooten nood zich bevindenden Vrymet-
„ ſelaar uit, waarſchynlyk niet, met opzigt tot zynen vyand, maar tot verwyderde
„ vyandelyke Broederen der Orde. (*)

„ Naauwelyks was de uitroeping geſchied, of een voornaam Ruſſisch Officier, ook
„ een Vrymetſelaar vloog toe, belette het afmaken, en bewerkte, dat aan den ge
„ vangenen *Gueritot* zyn Mantelzak onaangeroerd weder gegeven werd, waarin zich
„ eene aanzienlyke ſom in Goud bevond. Alles, wat zyn redder van hem verlang
„ de, was de belofte aan dezen grooten dienst gedachtig te zyn, wanneer zich aan
„ hem, ter redding en hulpe van eenen Broeder Metſelaar dezelfde gelegenheid zou
„ bieden. *Gueritot* deed deze toezegging met de levendigſte uitdrukking van dank-
„ baarheid, en zwoer dezelve gemoedelyk te vervullen."

(*) Een voorval van dezen aard is niet eenig, en alle Vrymetſelaars behoorden dit gewigtige Seinwoord op te merken, welk uit onachtzaamheid ſlechts aan weinigen bekend is.

By den Slag van Hochkirchen in den zevenjaarigen Oorlog, ſtortte een Pruisſisch Officier zwaar gewond van 't Paard, en lag hulpeloos op den grond. Juist wilde een Oostenryker hem de rest geven, als de Pruis den gelukkigen inval bekwam, het Metſelaars Seinwoord uit te roepen. Het Nederlandſche Regiment van den Prins *de Ligne*, by welk de meeste Officiers Vrymetſelaars waren, bevond zich juist op dit terrein. Men hoorde de uitroeping; eenige Officiers, Broederen der Orde die hem verſtonden, vlogen toe, en redden dadelyk den lydenden Broeder uit de handen van zynen Vyand. Het bleef daar by niet, men nam zich zyner yverig aan; hy werd zonder verwyl van 't Slagveld weggebragt, verbonden en op kosten der Broederen opgepast, tot dat hy volkomen heriteld was; en ook toen werden aan de hulpbetoningen geene grenzen geſteld.

**** DE MINISTER VAN FINANTIEN van zyne Majeſteit den Koning brengt, by deze, ter kennisſe van alle belanghebbenden, dat door hem, uit krachte van het 6de Artikel der Publicatie van den 26 December 1806, ten aanzien van het Klein-Zegel op de Buitenlandſche Rentbetaling geëmaneerd, aan *A. Finman*, *J. G. de Mey* en *S. van Nooten*, in qualiteit als Directeuren en Commisſarisſen der van Lyf- in Losrenten geconverteerde Negotiatie ten laste wylen *Engel van Beverhoudt*, onder verband van deszelfs Plantagie *Beverhoudtsberg*, gelegen op het Deensch Amerikaansch Eiland *St. Jan*, is gepermitteerd, om het, ingevolge de voorſchreven Publicatie, verſchuldigd regt van het Klein-Zegel, op de door hen te doene betaling van een Jaar Interest à 4 per Cent, te redimeren; ten dien effecte, dat het regt van het Klein-Zegel op deze Intrestbetaling door voorſchreven Heeren betaald zynde, de Rentheffers, aan welken dezelve gedaan wordt, mits deze, van de nakoming en ſtricte obſervantie van Artikel 3. van meergemelde Publicatie ten dezen aanzien, worden gedispenſeerd.

AMSTERDAM den 23 January 1809.

De Minister voornoemd, G O G E L.

**** DE MINISTER VAN FINANTIEN van zyne Majeſteit den Koning brengt, by deze, ter kennisſe van alle belanghebbenden, dat door hem, uit krachte van het 6de Artikel der Publicatie van den 26 December 1806, ten aanzien van het regt van het Klein-Zegel, op Buitenlandſche Rentbetalingen geëmaneerd, aan de Heeren *Hackman* en *Aſchenberg*, Kooplieden te Amſterdam, als Directeuren eener Negotiatie op Hypotheken of Beleeningen, ten behoeve van eenige Eigenaars van Landgoederen, Yzermynen, Smederyen, en wat verder daartoe behoord, in Zweeden liggende, in den Jaare 1771 opgerigt, is gepermitteerd geworden, om het, ingevolge voorſchreven Publicatie, verſchuldigd regt van het Klein-Zegel, op eene door hen, over den Jaare 1807, te doene Rentbetaling van *f* 1 - 0 - 8, op ieder geheel, en van *f* 0 - 10 4, op ieder half aandeel in voorſchreven Negotiatie, te redimeren met betaling van twee Stuivers, voor ieder derzelve aandeelen, in één af, ten dien effecte, dat het regt van het Klein-Zegel op deze Rentbetaling, door voorſchreven betaling voldaan zynde, de Rentheffers of Deelnemers, aan welken dezelve gedaan wordt, mits deze, van de nakoming en ſtricte obſervantie van Artikel 3. van meergemelde Publicatie, ten dezen aanzien, worden gedispenſeerd.

AMSTERDAM den 24 January 1809.

De Minister voornoemd, G O G E L.

**** DE MINISTER VAN JUSTITIE EN POLITIE ontvangen hebbende eene decisie van den Koning, van den 27 January 1809, waarby Hoogstdezelve den Directeur-Generaal der publieke Schatkist heeft geautoriseerd, om het huis *van Helmont* en *Hagendoorn*, te Amsterdam, te informeren, dat zyne Majeſteit niet wil gedogen, dat de, door het gemelde Huis van Negotie, by Advertentie van den 24 January l. l., aangekondigde Negotiatie, plaats hebbe; met last, aan gemelden Directeur-Generaal en aan hem Minister, om alle de maatregelen te nemen, welke dienstig kunnen zyn, om de gevolgen dier aankondiging voor te komen; brengt zulks, langs dezen weg, ter kennisſe van allen, welken zulks zoude mogen aangaan, tot hunlieder narigt.

AMSTERDAM den 31 January 1809.

De Minister voornoemd. C. F. VAN MAANEN.

**** DE MINISTER VAN JUSTITIE EN POLITIE, daarroe, door zyne Majeſteit den Koning, by decisie van den 26 January l. l., geautoriseerd zynde, advertcert hiermede, dat, in Artikel 14, der Publicatie van Hun Hoogmogenden, in date 7 Maart 1806, houdende ordonnantie omtrent de Meekrap-bereidinge en Negotie, *twee drukfeilen* zyn geſlopen, en dat hetzelve Artikel aldus behoort gelezen te worden:

„ Voorts de onbenoofde bevonden wordende, twaalf ten honderd belast te zyn,
„ zal de droger en ſtamper daarover vervallen in eene boete van vyftig Guldens,
„ voor ieder Vat; met zestien ten honderd, zal dit mede niet alleen op het Vaatwerk
„ moeten worden genoteerd, maar zal dezelve Droger en Stamper, daarenboven,
„ vervallen in eene boete van honderd Guldens, voor ieder Vat; en met twintig, en
„ daarenboven, ten honderd belast, geprocedeerd moeten worden, als in het laatſte
„ lid van Artikel 13, ten opzigte van de Krappen is geſtatueerd, onverminderd de
„ pœnaliteit, ten laste van den Reeder, aldaar mede bepaald."

AMSTERDAM den 1 February 1809.

De Minister voornoemd, C. F. VAN MAANEN.

**** DE LAND-DROST IN VRIESLAND, herinnert by deze de daar by belanghebbenden, dat alle Pretenſien ten laste van dit Land-Drost-Ambt, lopende over den Jaare 1808, *voor den 1 April aanſtaande*, moeten zyn ingediend. Terwyl dezelve, by gebreke dies, ingevolge de Wet van 21 December 1807, worden gehouden voor vernietigd.

LEEUWARDEN den 2 February 1809.

R. L. v. ANDRINGA DE KEMPENAER.

**** De Ontvanger-Generaal der Middelen te Water en te Lande te Leeuwarden, adverteert door deze, dat van nu af aan, ten zynen Kantore, aan allen, welke derzelver Renten en Interesſen wegens de publieke Schuld verlangen te gebruiken tot Fournisſement in de Vrywillige Negotiatie van 20 Millioenen ten behoeve van dit Ryk, achtervolgens Koninglyk Beſluit van den 13 January 1809 No. 1., — zullen worden afgegeven Certificaten voor zodanige Interesſen op Obligatien, Los- of andere Rentebrieven, welke ten zynen Kantore zyn geaffecteerd, en by afschryving of op Quitantie voldaan worden, voor zo verre die Interesſen op den dag der aanvrage zullen verſchenen zyn.

LEEUWARDEN den 24 January 1809. J. K. TEITSMA.

**** Heden zyn Ondertrouwd,

LEEUWARDEN den 26 January 1809. T. CRAMER. En T. GRAAMSMA.

**** Op den 30 January 1809, is, na eene langdurige zukkeling, in den ouderdom van byna 31 Jaaren, te Amſterdam, daar hy zich, ter zyner herſtelling bevond, tot onze zielgrievende droefheid, overleden, onze hartelyk geliefde eenige Zoon, de Heer PETRUS ALBERTUS BINKES CONRADI, Student in de Rechten, aan 's Lands Hooge School, te Franeker.

HARLINGEN den 4 February 1809.

A. J. CONRADI.
A. J. CONRADI, *Geboren* BINKES.

**** Heden overleed in den gevorderden ouderdom van 74 Jaaren en eenige Maanden, myn waardigen Oom de Heer *PIETER BREUGEMAN*, in leven oud Burgemeester te Dockum.

DOCKUM den 5 February 1809.

EVERT BREUGEMAN, *mede uit naam der verdere Erven.*

De Secretaris P. BOOTSMAN, zal op HEDEN den 10 February 1809, by de finale Palmſlag, 's nademiddags om twee uur, ten huize van *Grietje Yntes*, Casteleinske in 't Heeren Logement op 't Heerenveen, publiek by Stryk- en Verhooggeld præſenteren te Verkopen: Zekere welgebouwde HUIZINGE met deszelfs vrye Stede en Grond, cum omnibus annexis, ſtaande en gelegen in 't Meer (gequoteerd met No. 48.) zodanig laatst by de Wed. wylen *Jacob Jans* is bewoond en gebruikt geweest; voorts direct na het geven van de finale Palmſlag vry te aanvaarden. Breder by Billetten gespecificeerd.

De Secretaris P. BOOTSMAN, zal op HEDEN den 10 February 1809, 's nademiddags om twee uur, ten huize van *Grietje Yntes*, Casteleinske in 's Heeren Logement op 't Heerenveen, publiek by Stryk- en Verhooggeld præſenteren te Verkopen: 57 Op Stam ſtaande Yperen BOOMEN, achter de Boere Huizinge van de Juffrouw Weduwe wylen den Secretaris *J. G. Semler*, op 't Heerenveen.

De Secretaris CATS, zal op Vrydag den 24 February 1809, 's namiddags te 2 uur, ten huize van *Oeds Diemers*, Castelein buiten de Vrouwen Poort by Leeuwarden, by Strykgeld præſenteren te Verkopen:

I. Drie Pondematen GREIDLAND, onder Wirdum, in een Stuk van 15 Pondematen, by *Andle Sjoerds* in gebruik geweest.

II. Een en een-tweede Pondematen DITO aldaar, by *Gerben Betzes* in gebruik geweest

III. Twee en een-tweede Pondematen DITO, onder Swichum, in een Stuk van 11½ Pondematen, by *Klaas Tjerks* Wed. gebruikt geweest.

IV. Zes en een-tweede Pondematen DITO, aan de Marſumer Dyk, in *SAKEMA FENNE* onder Leeuwarden, by *Oeds Diemers* gebruikt geweest; alle Petri 1809 vry te aanvaarden.

De Procureurs G. W. POSTHUMA en D. Y. VAN DER WERF te Dokkum, zullen op HEDEN den 10 February 1809, by de provisioneele en finale Palmſlag, 's avonds 5 uur, in het Koffyhuis op de Lage Weg aldaar, publiek præſenteren te Verkopen: Zekere een HUIZINGE en SCHUURE, cum annexis, ſtaande en gelegen in Wyk D. binnen Dokkum, en aldaar gequoteerd met No. 197., voorzien met Stalling voor acht Koeyen en twee Paarden, den 12 Mei 1809 vry te aanvaarden, zynde mede begeregtigd met een Plek Gronds, om 's Winters de Dong te bergen.

Men zal op Maandag den 13 February 1809 en volgende dagen, by Boelgoed Verkopen, voor de Stads Bank van Leening te Leeuwarden: Alle de PANDEN, beleend in de maanden October, November en December 1807; die dezelve verkiezen af te renten of in te losſen, moeten zulks ten uitterſten voor MORGEN den 11 February 1809 verrigten.

VERHUURING, By besloten Briefjes, voor den tyd van drie aaneenvolgende Jaaren, ingegaan Petri en Mei 1809, van de navolgende Perceelen:

I. Vyf Koegangen of 8 Pondematen LOSLAND, in een Stuk van 9 Koegangen, met de Erven van wylen den Heer *J. K. TJCHLER* mandelig, gelegen achter de Hoven buiten Leeuwarden, thans in gebruik by *Jan Pieters* cum uxore.

II. Tien Pondematen LAND, gelegen onder den Dorpe Wirdum, thans gebruikt wordende by *Jacob Jans* cum uxore.

III. Vyf-en-twintig Pondematen LAND, gelegen in West-Dongeradeel, onder den Dorpe Betterwird, aan de Noord-Westkant van de Bornwerter Meer, thans in gebruik by *Pier Prins*.

De Conditien van Verhuuring, zyn te vernemen by den Boel-Ontvanger P. J. SURINGAR, in de groote Hoogſtraat te Leeuwarden, aan wien de Briefjes, uiterlyk voor den 1 Maart 1809, *franco* moeten worden ingeleverd.

NB. NB. NB. Daar de Hardrydery op den 23 en 24 January 1809, in den Dorpe Oldeboorn, in het byzyn van honderden van Menſchen, zonder de minſte wanorder is afgelopen, en ieder der aanſchouwers de directie door Keurmeesteren daargeſteld, ten vollen laudeerde, ontwaart men echter dat op ſommige plaatzen word verſpreid, dat er Zand op de Baan was geſtrooid, om daar door een der Dorpelingen te begunſtigen, waar van Keurmeesteren volſtrekt onkundig zyn, en zich aldus tot maintien hunner eer verplicht achten, door deze een ieder uitte nodigen, die vermeent zulks gezien te hebben, daarvan kennis aan Keurmeesteren te geven, met aanwyzing der Perzoon, die zulks zoude ten uitvoer gebragt hebben, wordende het anderzints als een blote lastering aangemerkt.

OLDEBOORN den 9 February 1809. *Uit naam der Keurmeesteren*, C. Y. COORE E.

Alzo T. A. SCHATTENBERG, Castelein in de Gouden Leeuw te Harlingen, tot zyn innig leedwezen is ontwaar geworden, als dat er een of mogtlyk meerder Lasteraars zyn, die zig niet ontzien, om te verſpreiden op andere Plaatzen, als of de Pasſagiers niet geſchikt ten zynen huize kunnen Logeeren, en wel uit hoofde dat hy een Burger-Societeit ten zynen huize heeft; zo verklaart de Ondergeſchrevene, dat zulks alles laster en logentaal is, en alleen maar elders wordt uitgestrooid om de Ondergetekende in zyn beſtaan te benadeelen, kunnende, die gewoon zyn by hem te Logeeren, benevens elk en een iegelyk verzekert zyn, van gemelde Societeit geen hinder te zullen hebben, ter contrarie, fatzoenlyke Lieden, wanneer by hem Logeeren, gepermitteerd wordt om er gebruik van te maken; biedt zig verders aan in de gunst en recommandatie, met belofte van een civiele en prompte behandeling.

HARLINGEN den 8 February 1809. T. A. SCHATTENBERG.

BOELGOED, Op MAANDAG den 13 February 1809, 's morgens om 11 uur, van VYFTIG VAAMEN best YPEREN BRANDHOUT, op de Wæze by *Muntenburg* te Leeuwarden, zullende het zelve by het Vaam worden verkogt.

***** By H. C. A. THIEME te Zutphen en J. ALLART te Amſterdam is thans van de pers gekomen, en mede te Leeuwarden by *Cahais*, *Brouwer*, *Wiarda*, Wed. *de Boy*, *Altena*, en verder alom te bekomen, het tweede deel van het NEUE *Deutsch- Hollandiſche Handwörterbuch*, onder den tytel van NIEUW HOLLANDSCH- HOOGDUITSCH HANDWOORDENBOEK, Geheel nieuw opgeſteld en met een groot aantal nieuwe woorden vermeerderd, door een Beminnaar der beide talen. —— Lang, zeer lang heeft men na dit tweede deel gewacht; doch daar de uitgevers gaarn iets goeds wilden leveren, en daartoe noch moeite noch kosten hebben gespaard, konden zy met dit moejelyk werk niet dan zeer langzaam voortgaan, zy ontzien, konden zy met dit moejelyk werk niet dan zeer langzaam voortgaan, zy zyn echter overtuigt, dat hetzelve door deze vertraging zeer veel gewonnen hebbe. Van het eerſte deel zyn ook nog eenige Exemplaren voorhanden.

***** By H. C. A. THIEME te Zutphen, is van de Pers gekomen, en mede te Leeuwarden by *Cahais*, *Wiarda*, Wed. *de Boy*, *Brouwer* en *Altena*, te bekomen: I. *Leerredenen* van J. NIEUWENHUIS, Predikant der Euangelisch Lutherſche Gemeente te Utrecht. II. F. GEDICKE, Engelsch Leesboek voor eerstbeginnende, met een Alphabetisch Woordenboekje, ter verklaring aller daarin voorkomende woorden. III. Cantate op het Feest van Jezus Geboorte door P. DE GRIENT DREUX, en in Muzyk gebragt door J. PRINS, Organist te Zutphen. —— By denzelven zyn van de volgende Werken nieuwe Drukken uitgegeven, en insgelyks by bovengenoemde Boekverkopers te bekomen: I. MEIDINGER, nieuwe Franſche Leesoefeningen, tot Nut en Vermaak. II. JUNGST, zedelyk Onderwys voor Kinderen, 4 St. III. WILLEMSEN, de Duitſche Kindervriend, 3 Stukjes, (*vooral wat de Geographie betreft, verbeterd.*) IV. Verkorte Geſchiedenis van Robinſon Crusoe. V. FUNKE, Vertellingen voor de Jeugd.

BALJUW benevens het **GEMEENTE BESTUUR** van **MENALDUMADEEL**, convoceeren by deze de Hervormde Floreenpligtige ingezetenen van den Dorpe Marssum, om te compareeren op MORGEN den elfde February 1809, 's morgens elf uur, in de Kerk aldaar, ter opening van de Kerke Rekening, en wel bevindende te dezelven sluiten, verders een nieuwe KERKVOOGD voor de afgaande te Stemmen; als mede te delibereren en concluderen over de vermeerdering van Tractement voor de Schoolmeester en verbetering of vergroting van de School.

MARSSUM den 26 January 1809. *Ter Ordonnantie voorn.*, P. J. MEBIUS.

BALJUW benevens het **GERECHTE** van het 4de District in Vriesland, adverteeren dat de REGTDAGEN in COLLUMERLAND, in het vervolg zullen worden gehouden op een MAANDAG, in plaats van op een DINGSDAG.

DOCKUM den 30 January 1809. *Ter Ordonnantie van Dezelve*, B. M. SCHIK, *Secretaris*.

BALJUW benevens het **GEMEENTE BESTUUR** van **COLLUMERLAND**, adverteeren mits deze, dat met Consent en approbatie van den Heere LANDDROST in Vriesland, de WEEKMARKT te Collum, in plaatze van *Dingsdag*, zal worden gehouden op *Maandag*, aanvang nemende op den 20 February aanstaande.

COLLUM den 7 February 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Bestuur voornoemd*, L. FABER, *Gezw. Klerk*.

BALJUW benevens het **GEMEENTE BESTUUR** van **DONIAWARSTAL**, convoceeren mits deze de Floreenpligtigen van de navolgende Dorpen:

Als van LANGWEER, op Maandag den 20 February 1809, 's morgens te elf uur in de Kerk aldaar.

——— DE BROEK, op Woensdag den 22 dito, utſ. in de Kerk aldaar.

——— GOINGARYP, op Vrydag den 24 dito, utſ. in de Kerk aldaar.

Tot het Stemmen van FLOREEN-ONTVANGERS voor gedagte Dorpen, den 1 Maart 1808 ingegaan.

LANGWEER den 31 January 1809. *Ter Ordonnantie van Dezelve*, J. JONGBLOED, *Secretaris*.

Alzo de openbare School te Oudemirdum, behorende tot den Middelsten Rang, is komen te vaceren, waar van het Jaarlyksche vast Tractement is ƒ 89 - 12 : behalven vrye Woning en Thuin, en één Gulden en tien Stuivers voor ieder Leerling in het vierendeel Jaar, die op de dag en avond School zal komen; voor het Onderwys in de avond School alléén, de helft, en voor het Onderwys in de Zondags School 6 Stuivers, zynde de te beroepene Onderwyzer verplicht, gedurende dezen Jaare 1809, als Koster en Voorzanger by de Hervormden te Oudemirdum, te fungeren. En de byzondere School te Bak, mede Vacant is, zynde van de Tweede Klasse, welker Onderwyzer Emolumenten (zynde géén Tractement) bestaan in één Gulden van ieder Leerling, in het vierendeel Jaar, tot dertig in getal; zo is het, dat *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur van Gaasterland*, die genen uitnodigen, welken tot een der voorschreven Posten genegen zyn, en een Examen volgens de gemelde Rangen hebben afgelegd, om voor Maandag den 13 February 1809, ter Secretarie van voorsz. District vragt vry in te zenden, de by de Wet vereischt wordende bewyzen van goed gedrag en Acte van algemene Toelating, zullende de zich aangemeld hebbende, nader ter Examen worden aangeschreven.

Wordende uit hoofde der Vacature van vorengemelde Onderwyzers-Bedieninge te Oudemirdum, alle niet gealimenteerd wordende Mans, Hoofden der Huisgezinnen aldaar, geconvoceerd om, op Zaturdag den 11 February 1809, 's morgens tien uuren, te compareren, in de Herberg te Oudemirdum, ten einde als dan uit hun midden vier Gecommitteerden te stemmen, welken met *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur gemeld*, gedachte Vacature aldaar, helpen vervullen.

Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Bestuur voornoemd, F. Z. RENEMAN.

Alzo de geauthoriseerde CURATOREN over de nagelaten Kinders van wylen *FETKE HYTZES*, in leven Castelein op het Tolhuis *Haulkenstein* onder Oosterlittens, in zyn eerste en tweede Echte verwekt, de Boedel hebben gerepudieerd en aan de Crediteuren van gedagte *Fetke Hytzes* afgestaan. —— Zo is 't dat, *Baljuw benevens het Geregte van het 7de District in Vriesland*, de Crediteuren van die Boedel convoceren, tegen Zaturdag den 18 February 1809, 's morgens 10 uur, in de Districts Regtkamer te Weidum, ten einde in Persoon of by behoorlyke Procuratie, CURATORES BONORUM over voorzegde Boedel te verkiezen.

WEIDUM den 1 February 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Geregte voornoemd*, W. TUINHOUT, *Secretaris*.

Alzo door overlyden van *P. E. KIESTRA*, het Ambt van SCHOOL-ONDERWYZER, VOORZANGER en ORGANIST, te St. Anna Parochie is komen te vaceeren, behorende deze School tot den hoogsten Rang, zo worden allen, welke tot het waarnemen van gemelde Posten genegen zouden zyn, en een bewys van algemeene toelating van den hoogsten of tweeden Rang bezitten, door en van wegens *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur van 't Bild*, by dezen uitgenodigd, om voor den laatsten February 1809 zich met hunne Getuigschriften en bewyzen van zedelyk gedrag, schriftelyk aan te melden ter Secretarie van 't Bild, zullende de bevoegd gekeurde Sollicitanten als dan nader by Advertentie of aanschryving worden opgeroepen, om zich in Persoon ter Examen te sisteren, op tyd en plaats dan aan te wyzen. —— Dienende voorts ter informatie, dat het Jaarlyksch Tractement is vier honderd Guldens, boven vrye Woning en de ordinaire Schoolpenningen, en wyders eenige Emolumenten bedragende plus minus ƒ 60 - : - : welke voorheen by den School-Onderwyzer zyn genoten, doch echter niet vast zyn.

ST. ANNA PAROCHIE den 27 December 1808. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Gemeente Bestuur van 't Bild*, E. VAN LOON.

Alzo CORNELIS JANS VOOR, op den 2 November 1808, binnen Stavoren is overleden, zonder dat tot nog toe, iemand zig als Erfgenaam van dezelve heeft verklaard of gedragen, zo is 't, dat *Baljuw en Geregte van het 11de District in Vriesland*, alle die geene welke vermenen ex Testamento of ab Intestato tot deze Nalatenschap geregtigd zyn, oproepen, zich, voor of op den 1 Maart 1809, met behoorlyke bewyzen voorzien, te adresseren, ter Secretarie van Stavoren —— Zullende by gebreeke dies, met deze Boedel worden gehandeld, zo als na Regten verstaan zal worden te behoren.

STAVOREN den 31 January 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw en Geregte voornoemd*, H. ALBARDA.

Alzo de Post van SCHOOL-ONDERWYZER en ORGANIST in den Dorpe Anjum (welke School tot den 1ste Rang behoort) thans vaceert, op een Jaarlyks Tractement van ƒ 300 o o boven vrye Woning en Tuin, benevens Schoolpenningen die in een Vierendeels Jaar van ieder Leerling *twaalf Stuivers* bedragen, uitgezondert van de zodanigen die tevens Onderwys in de Rekenkonst genieten, wanneer dezelve *achttien Stuivers* belopen, terwyl de Dorps-Gecommitteerden voor de betaling der Minvermogenden instaan, (zo dat de Emolumenten 's Jaars, zo niet meerder, althans wel ƒ 200 - o - o zullen kunnen rendeeren.) Zo worden by deze, namens *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur van Oostdongeradeel*, alle den genen welken tot het waarnemen dier Bediening genegen zyn, en de vereischte bekwaamheden bezitten, uitgenodigd, om zich dieswegens uiterlyk voor den 1 Maart 1809, met overlegging van getuigschriften van goed en zedelyk gedrag, benevens een bewys van algemeene toelating van den hoogsten of tweeden Rang, schriftelyk aantemelden ter Secretarie van Oostdongeradeel te Dokkum —— Zullende de bevoegde Sollicitanten als dan nader ter Examinatie worden aangeschreven.

Voorts de SCHOOL-ONDERWYZERS- en KOSTERS-PLAATS in den Dorpe Pæzens, (behorende tot den 2de Rang) thans Vakant zynde, op een Jaarlyks Tractement van ƒ 100 o - o. benevens vrye Woning en Schoolpenningen van ieder Leerling in een vierde Jaar, zodanig betrekkelyk de School van Anjum hier boven is bepaald, als mede nog aan Emolumenten ƒ 10 o - o. Zo worden almede door *Baljuw benevens het Gemeente Bestuur voornoemd*, uitgenodigd, die geene welke daartoe genegen zyn, en de vereischte bekwaamheden hebben, om zich insgelyks voor den 1 Maart 1809 schriftelyk ter Secretarie voorschr., met overlegging der benodigde en by de Wet bepaalde bewyzen van algemeene toelating en goed gedrag, tot dien Post aantebieden.

DOKKUM den 4 February 1809. *Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Bestuur voorschr.*, J. ROSIER, *Gezw. Klerk*.

§ § § **D**e ARMBEZORGERS van Drogeham en Harkema-Opeinde, roepen by deze in, den Persoon van *JOHANNES ARENDS* van Drogeham, om zich binnen den tyd van ZES Weeken te vervoegen by voorn. Armbezorgers, om ordre op deszelfs zaken te stellen.

De Koninglyke Notaris A. J. VENING te Heerenveen, en den Dorprechter IDSINGA te Langezwagen, zullen op Woensdagen den 22 February 1809 by de Beschryving, en den 8 Maart daar aan volgende by de finale Palmslag, telkens des nademiddags te twee uur, ten huize van de Castelein G. *Z. Veenstra*, op de Gordyk, publiek aan de Meestbiedende præsenteren te Verkopen: Ongeveer twintig en een half Mad Hooy- en Heerlyk KLYNLAND, gelegen in de zogenaamde Rypwolden, onder den Dorpe Terwispel, tusschen de Hooyweg en het Mouwdiep; hebbende *Hylke Hilkes* cum soc. ten Noorden, en *Klaas Folkerts* Erven ten Zuiden naastgelegen, en zulks in vier Percheelen, breder volgens Billetten en Conditien, by opgemelde Actuarien te vernemen.

VERHUURINGE,

By besloten Briefjes, voor zes aan een volgende Jaaren, in te gaan Petri en Mei 1809, van twee stukken kostelyk GREIDLAND, het eene groot acht, en het andere groot vier Pondematen, gelegen by Tieltjendam aan het Jelsumer Binnenpad, onder de Jurisdictie van de Stad Leeuwarden; de Conditien van Verhuuringe zyn te vernemen by *H. WIGERSMA*, in 't Nauw te Leeuwarden, alwaar de Briefjes uiterlyk voor den 20 February 1809 moeten ingeleverd worden.

Alzo door het vertrek van H. WONDAAL, de tweede School te Collum is vacant geworden, zo worden die geene, welke de vereischte bekwaamheden bezitten om, ingevolge de Wet, te staan na Schoolen van den hoogsten Rang, en genegen mogten zyn dien Post weder te vervullen, verzogt, uiterlyk vóór den 1 Maart aanstaande, hunne Acten van algemeene toelating en bewys van zedelyk gedrag, aan de KERKVOOGDEN aldaar, *Franco* in te zenden. —— Het Tractement voor de School-Onderwyzer is ƒ 200 - : - : boven vrye Woning en Schoolgelden; — dog is mede verplicht het Voorlezen en Voorzingen in de Gereformeerde Kerk aldaar.

DREN. P. J. MEBIUS en L. J. HUBER, præsenteren op Maandag den 13 February 1809, des nademiddags twee uur, ten huize van *J. de Swart*, Castelein in de Posthoorn te Dronryp, (*zo verre nodig is met Consent van den Hove*) by de provisionele en finale Palmslag te Verkopen: Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, groot ongeveerd zes-en-zestig Pondematen, staande en gelegen onder Dronryp, getekend met No. 30, toebehoord hebbende aan wylen *Haye Tietes* cum uxore, in volgende Percheelen, als:

1. Een Huizinge en Hornleger, groot 2 Pondm.	Op geboden	2000 C. Gls.	0 St.
2. 2 Pondematen Greidland.	Waar op per Pondemate geb. is	800	5 —
3. 3 Pondematen Greidland.		692	0 —
4. 2 Pondematen Bouwland.		350	10 —
5. 3 Pondematen Greidland.		480	5 —
6. 3 Pondematen Greidland.		450	15 —
7. 3 Pondematen Greide.		250	0 —
8. 3 Pondematen Greide.		225	0 —
9. 8 Pondematen Greide.		255	15 —
10. 5 Pondematen Greide.		100	0 —
11. 5 Pondematen Greide.		100	0 —
12. 5 Pondematen Greide.		90	0 —
13. 7½ Pondematen Greide.		101	10 —
14. 3 Pondematen Greide.		175	5 —
15. 5 Pondematen Greide.		251	15 —
16. 3½ Pondematen Greide.		150	0 —
17. Een halve Pondm. Bouw.	WAAR OP GEBODEN IS	309	5 —
18. Een Pondemate Terp.		500	0 —
19. Een Pondemate Hof.		500	0 —

De Secretaris MEBIUS, zal op Dingsdag den 14 February 1809, 's nademiddags één uur, ten huize van *Cornelis Baukes*, Castelein te Menaldum, by de provisionele en finale Palmslag Verkopen: Een schoone en groote Koopmans HUIZINGE, staande en gelegen aan de Vaart en naby de Rydweg op het plaisierigste en Neeringrykste te Menaldum, by de Koopman *Sipke Jans* bewoond; bestaande deze Huizinge in een groot Voorhuis, dienende tot Winkelneering, waarin die Affaires veele Jaaren met goed succes is gedreven, een Voor en Bovenkamertje, een royale Agterkamer, verders op de zyde binnendaks, een ruime Gang en aparte Ingang, en verdere Commoditeiten, op den 12 Mei 1809 vry te aanvaarden; waar van de Conditien te vernemen zyn ter Secretarie te Marssum. Waar op geboden is 815 Car. Glds.

DREN NOYON en STEENSMA, gedenken publiek by Strykgeld te Verkopen:

I. 't Resterend Onvergraven KLYNLAND van de te voren zeven Mad, leggende onder Terwispel; hebbende de Vaart *de Wispel* ten Westen, ten Noorden *Lem Jans* Wed., ten Zuiden *Alle Wytses* en ten Oosten *Pieter Abeles* cum soc.; zullende de Watermolen en Tent daar op staande, in de Koop van 't Land versmelten.

II Alle de tot dit Land behorende gemaakte TURF, benevens de daar by zynde Turfmakers Gereedschappen, breder in de Koop-Conditien vermeld.

Wie hier aan gadinge maakt, kome op Woensdag den 15 February 1809, 's nademiddags te 2 uuren, ten huize van de Castelein *G. Z. Veenstra*, op de Gordyk.

De Conditien te vernemen ten huize van Dr. *Steensma*, op de Gordyk.

J. A. WILLINGE, zal op den 20 February 1809 by den finalen Palmslag, præsenteren te Verkopen: Eene fraaye HUIZINGE, voorzien van verscheiden zo behangen als onbehangen Kamers, Keukens, waar in Put en Bak en verdere Gerystlykheden, daar achter een schoone Tuin met uitmuntende Vrugtbomen en fraai Wandelbosch; zodanig als laatst door wylen den Heere Predikant *R. Esema* is bewoond geweest, zynde No. 112. te Wolvega. Waar op geboden is door *Johannes Lourens* 1600 Goudguldens. —— Ook zal Dezelve als dan Verkopen: Verscheiden uitmuntende Percheelen Eiken STAMBOMEN. Al wie hier aan gadinge heeft, die kome op voorzeide 20, des nademiddags, ten huize van *H. J. Kopfer*, ten één uur præcys ten einde te doen na ieder believen. ZEG HET VOORT.

De Advocaat P. G. STEENSMA, op de Gorredyk, zal op Woensdag den 15 February 1809, 's namiddags te 2 uuren, ten huize van *G. Z. Veenstra*, Castelein in de Korenbeurs op de Gorredyk, by de provisionele en finale Palmslag, publiek Verkopen: Een TJALKSCHIP, in den Jaare 1801 Nieuw uitgehaald, lang over Steven 66 Voeten, wyd 14¼ en hol op de Welling 4¼ Voeten, met Zeil, Treil, Ankers en Touwen, staand en lopend Wand, en verdere annexen, breder by Inventaris gespecificeerd, zodanig laatst by *Jan Dieuwes* is bevaren; thans liggende beneden de Sluis op de Gorredyk. Waarop geboden is 3103 Car. Glds.

DEZELVE ADVOCAAT, zal op Woensdag den 15 February 1809, 's namiddags te 2 uuren, ten huize van de Castelein *G. Z. Veenstra*, op de Gorredyk, by de provisionele en finale Palmslag, publiek Verkopen Een TJALKSCHIP, lang over Steven 68 Voeten, wyd 14¼ en hol op de Welling 4¼ Voeten, met Zeil en Treil, Ankers en Touwen, staand en lopend Wand, zodanig laatst by wyl. *Sibolt Sjoerds* is bevaren; alles breder by Inventaris gespecificeerd, thans liggende boven de Sluis op de Gorredyk. Waarop geboden is 956 Car. Glds.

De Notaris JAN KLAASESZ te Dokkum, præsenteert publiek by Strykgeld te Verkopen: Een welbeklante ROG- en PELMOLEN, met de daar by staande HUIZINGE cum annexis; alles staande en gelegen te Ternaard, by *Tje Johannes* als Eigenaar bewoond en gebruikt; zynde de Molen direct en de Huizinge op den 12 Mei 1809 vry te aanvaarden. Wie gadinge maakt, kome op Maandag den 20 February 1809, ten huize van *Jan Cornelis*, Castelein te Ternaard, en Kope op voor te lezen Conditien, die intusschen te vernemen zyn by de Verkeper te Ternaard, en by den Actuarius te Dokkum.

Met Consent des Regts der Jurisdictie van het Wester-Kwartier, gedenkt *Jan Jurks* en de Erven van wylen deszelfs Vrouw *Titie Rinses Rinsma*, door de Wedman J. D. HOMAN, op Dingsdag den 28 February 1809, 's avonds om 6 uur, ten huize van de Castelein *Driewes Eyerts* te Grypskerk, by Strykgeld laten Verkopen: Een Capitale BOEREN-BEHUIZINGE, bestaande in vier Kamers, Middelhuis, Molkenkelder, ruime Schuur en Hut, benevens het regt van Beklemminge van 101¼ Grazen kostelyk Kleiland, doende Jaarlyks tot Huur ƒ 200 - o - o; als mede de Beklemminge van 16 Grazen dito Landen, doende Jaarlyks tot Huur ƒ 40 - o - o; alles staande en gelegen op Fennema-Kluft onder Nyezyl in 't Wester-Kwartier.

Alle de genen welke iets te prætendeeren hebben van of verschuldigd zyn aan de nagelaten Boedel van wyl. WIEBREN GERRITS KINGMA, in leven Koopman in Klaphout en Kuipersstaven, woonagtig te Woudsënd; worden verzogt daar van opgave of betalinge te doen voor of uiterlyk op den eersten Maart 1809, aan de Boedelredders *HARING ROMKES* of *ALBERT AUKES*, beide woonachtig te Woudsënd.

Alzo de Wachtmeester LOUWRENS SONTAG, op den 13 February 1809, 's namiddags te 3 uuren, voor Commissaris uit SCHEPENEN van Leeuwarden, op den Raadhuize ter zelver Steede, gedenkt te doen Rekening, Bewys en Reliqua, van zyn gehoudene Administratie als geauthoriseerde Curator Bonorum over den gerepudieerden Boedel van wylen *JOHANN ROTHERMEL*, zo worden daarby belanghebbenden verzogt, by deze, om zich op tyd en plaatze voornoemd te sisteeren.

Alzo de Wachtmeester LOUWRENS SONTAG, op den 13 February 1809, 's namiddags te 4 uuren, voor Commissaris uit SCHEPENEN van Leeuwarden, op den Raadhuize ter zelver Steede, gedenkt te doen Rekening, Bewys en Reliqua van zyn gehoudene Administratie, als geauthoriseerde Curator Bonorum, over den gerepudieerden Boedel van wylen *WOLTERUS COENRADI van UITERSLOOR*, zo worden daarby de belanghebbenden verzogt by deze, om zich op tyd en plaatze voornoemd te sisteren.

***** **D**E BIDDENDE CHRISTEN, een volledig GEBEDEBOEK, op begeerte van een Gezelschap *Hervormde*-Christenen, volgens eene Prysvrage, uit de bekroonde Verhandelingen van den Wel Eerw. Heer H. OUDENHOFF, Predikant te *Barsingerhorn*, als mede uit die van den Wel Eerw. Heer J. H. JORINK, Predikant te *Franeker*, uit die van Ds. HERMAN VAN LIL, Predikant te *Schalkwyk*, en uit die van andere mededingers zaamgesteld, met eene toepasselyke *Voorrede*, door den Wel Eerw. Heer W. D. GROMMÉ, Predikant te *Voorhout*. Deze nieuwe en Kerklyk *geäpprobeerde* keurige Verzameling van *Gebeden* en *Dankzeggingen*, ter beöeffening en aanleiding voor iederen Christen, is van de Pers gekomen, te Leyden by den Boekverkoper J. VAN THOIR, te bekomen te Leeuwarden by WIARDA, CAHAIS en BROUWER, tegen den matigen Prys van 48 Stuivers, voor een nieuw Werk in groot Octavo van 470 Bladzyden, met een nieuwe duidelyke Letter gedrukt.

***** **G**EOGRAPHISCHE GRONDREGELS, of Onderwys om in korten tyd de geheele ligging en uitgestrektheid van Aarde en Zee te leeren kennen, in Vragen en Antwoorden, à 3 Strs. AANLEIDING tot het opstellen en schryven van Brieven, bevattende alles wat iemand nodig te weten heeft, om zyne gedachten wel en na behoren uittedrukken en op het Papier te stellen, als mede het ceremoniëel, welk by den inhoud der Brieven zo wel als in derzelver Opschriften ten opzichte der Tytels, moet waargenomen worden, alles met de nodige Formulieren, in groot Octavo, à 10 Strs. HET YS-VERMAAK, een Lierzang in Plano, à 2 Strs. En verders het geen in een Compleete Boekwinkel vereischt wordt, is te bekomen by de Wed. H. POST, in de Peperstraat, en by P. REITZMA POST, by de Vrouwen Poort, beide te Leeuwarden.

Te LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.